

CAURCHILL I UNDERHUSET igår, MINNETTA LE OVER ROOSEVELT: "Mitt vennskap med den store månn begynte og modnet under denne krigen. Jeg møtte ham etter slutten av forrige krig, men bare noen få min. Men med en gæs jeg overtok admiraltetet i sept. 39, telegraferte han til meg og ba meg skrive til ham direkte om marinesaker og andre saker hvilte jeg fælles trang til det. Da jeg ble statsminister, og da krigen brøt løs i all sin gru og hole var tilværelse til stø på spill, kunne jeg vende meg til presidenten, et vennskap som var meget intimt og betyddie meget for meg. Dette fortsatte gjennom alle krigsårene helt til sist torsdag da jeg fikk det siste budskap fra ham. Dette har preg av det samme klarsyn og samme andkraft som Roosevelt alltid la for dagen i behandlingen av viktige og vanskelige spørsmål. Jeg beundret ham som statsmann, som administrator som leder i krig. Jeg visste at jeg alltid kunne støle på hans næryktste karakter og insoirende livssyn. Den beundring og det vennskap jeg personlig havde for ham, er jeg ikke i stand til å utne ord for. Det er i sannhet et tap, et bittert tap for menneskeheden at hans hjertereslag er stanset for alltid. Det er ikke tvil om at presidenten så etter farer som kunne true verden etter krigen, med langt større klarsyn og innsikt enn de fleste velunderrettete mennesker på begge sider av Atlanterhavet. Det er ikke vil om at han følte Blitz-kriegen mot oss ikke dypt som noen av oss, kanskje dypere, for innlevingen er ofte mer pinefull enn opplevelsen. Den til Blitz-kriegen tente amerikanernes hjørter vil bli langt vanskeligere å slukke enn brannen våre hjem. Ved mistet i jaite kunne jeg se at presidenten var syk. Hans lengselende smil, hans muntheret og sjarm hadde ikke forlatt ham. Men ansiktet hadde noe gjennomsiktig over seg, et nesten fortvilet skjær. Da jeg så farvel til ham i Kairo, kente jeg en snikende frykt for at han hadde holdt på svikte. Han døde i full rustning, som en svine egne soldater, skytter og flyvere som side om side med varo gjør sin plikt over hele verden. Han har etterlatt seg menn med kraft og dyktighet, men til å ta seg av den verdige amerikanske krigsmaskin. Hans verdi overtaet av en mann som trer fram med sikre skritt og dyp overbevisning for å føre hans gjerning til malet. Med Franklin Delano Roosevelt døde den største venn vi har hatt i Amerika, den største frihetsforkjemper som noen gang har brakt hjelpeoppmuntring fra den nye verden til den gamle.

NYGÅRDSVOLD 13/4: "For det norske folk vil pres. Roosevelt bli staende som en av dem som ledet de forente nasjonene, en av dem som ledet de forente nasjonene, til selve den som med sine politiske idéaler var med å legge grunnlaget for en ny og bedre verden. For Norge var presidentens bortgang særlig smertelig. Pres. Roosevelt var en oppriktig yngre av det norske demokratiet, på utallige måter vitte han sin interesse for verdt land i Norge, vil vi var side i det mørkeste avsnitt av vernever historie. Verdens demokratiske kirketer har tapt en av sine største, kirkets mest framsynte ledere. Vi kan ikke hedre hans minne på en bedre måte enn ved å føre videre det verk han viet sitt liv til helt til han slupte. Det beste minnesmerke vi kan reise den store amerikaner er en verden som lever i fred og frihet."

BISKOP ARNE FJELDBU 14/4: "Pres. Roosevelt står også for oss nordmenn som inkarnasjonen av den kamp vi i krigene førte for en ny verden bygd på de grunnleggende prinsipper: VIRRINGSPRISSET, FRIHET FOR ALLE Mennesker til å TILBØ GUD, FRIHET FOR NØD, FRIHET FOR FRYKT. Presidenten døde før han ikke virkelig gjrodson av det han kjemper for, og som han i virkeligheten døde for. Det føres særlig tungt at

BISKOP BERGGRAV iflg. Oslo-melding til Stockholm befridd igår natt og fikk sikkerhet etter å ha vært innesporet i sitt boligverft på Breitvedt, senere inntatt politivakt på sin hytte i Askov. Ku-pot skal være utført av 20 man. Vakten vissnok politifolk var på 11 minutter. 2 var i hytten og resten sov. Bergrav som nazistene så på som en farlig motstander ble arrestert varen 1943 som leder av kirkens kamp mot Ungdomstjenesten. **SOLBERGBROEN** på SØRLANDSBÆLEN skal være sprengt i luften.

VESTFRONTEN: PROKLAMASJONEN OM AT FINNLIGHETENE i Europa er slutt, vil iflg. London bare bli gitt på 3 vilkår: 1) De tyske hovedarmeer må være slettet i øst og vest, 2) De tyske hersker i Italia, Norge og andre isolerte deler av Europa, må være tilintetgjort. 3) Sovjet samveldet må være enig. Fra Zuidersjøen til den tsjekkoslovakiske grense blir resten av de tyske armee splittet opp og omringet. Nederland er sterkt enklete steder i Nederland ved Nordsjøhavnene og ved Elben men helhetsbildet av slagmarken viser at Deichnachts sammenbrudd har nadd siste stadium. De framskutte allierte avdelinger fra vest rykker ikke lengre inn i Tyskland men ut av Tyskland. Det store rike i alt 449 000 km² har de allierte besatt 163 000 km² og russerne 89 000 i alt 282 000 km² over halvparten.

DEN 1. KAN. ARME i Nederland nærmer seg den overbygde veien over Zuidersjøen, den siste rettvetningen over for styrkene i sør. Tyskerne drives mot Utrecht-Amsterdam. For å sinke forfølgerne har de åpnet demningene og oversvømmet det lavtliggende Hilversum-området. Appelhorn er renset. Allierte fly angriper utenfor storbytts tropper som prøver å overvære sjøveien. **DEN 2. BRIT. ARME** var i går 40 km fra Hamburg. **DEN 9. AM. ARME**'s panserstyrker rykket under frontalangrepet mot Magdeburg inn i byen etter 4 timers kraftig bombing. **DEN 1.-9. AM. ARME** har rykket inn i byen av den lønnen de mangler i Hartfiellene bak Dessau-Lerpa. **DEN 3. AM. ARME** har sammen med den 1. omringet Leipzig. Plauen ved Tsjekkoslovakias grænse er i grobret. Hver time ventes melding om at amerikanerne er rykket inn i Tsjekkoslovakia. **RUHR** er motstanden praktisk talt slutt. 260 000 tyskere har overgitt seg og bare noen få tusen er igjen. Et divisjon som var mer enn glad for siansen til å overgi seg var div. Lehr som i juni i fjor fikk ordre av Hitler om å kaste de allierte på sjøen fra brohode i Normandie. Feltmarskalk Model sier for Armegruppe B skal ha begått selvmord. Blant fanger er Goldfarb, leder av V-vapenproduksjonen, og Figdilektør for Riksbanken. **3/4 MILLIONER** er tatt i vest på 16 dg. 144 000 ble tatt mand av den 1. og 9. arme. **DEOKA LE NAZI** ledene er i panikk. Borgerne i Berlin, liten by nær Leipzig, skjønner at amerikanerne kommer. Politimesteren tok livet av sin kone sine 2 barn og seg selv. Et annet sted mottok distriktsjefen og 20 andre ledende nazister skjønner med hendene i været fra sans og samling av skrek. **4 000 TYSKE FLY** er ødelagt siden 1/4, mot 508 allierte. Den 8. am flystyrke alene ødelagte i går 282 tyske fly, 269 av dem på borken. Det kunne ikke følles av mangel på bensin. All fly gjør når ca. 8 000 utfall om dag. **TIL 15. APRIL** - **ØSTFRONTEN:** Moskva har ennå ikke gitt detaljer om framstøtet mot Berlin. I sør hadde russerne i går et sted 20 km. sør Brno og ercoret det østerrikske østsentret Schlesier. **ØSTPREUSSEN** holder tyskerne bare den sørvestlige delen av Samlandhalvøya. Fischhausen (med 6 000 fanger) ble tatt i går, og russerne er 13 km. fra havnebyen Pillau.

TIL SVERIGE kom mand den tyskokkupertes norske torpedobaten snekkene (tidligere med 13 mann ombord (2 overmannet), kontroll offiserer ba om å bli sendt tilbake til Norge) og en minesveiper fra Pillau. Besetningene er intervert 4 stykker som kom i fly, ikke ordre om å vente på bane. Det er første gang bestemmelser om at alle tyske flyktninger uten militærdeserte skal avvises, er anvendt.

han hadde nettopp før den store konferansen til 1931. Men Roosevelt baserte ikke så
sen skulle begynne i San Francisco, den som Wilson sin utenrikspolitikk bare på
konferansen var i Fredselskondo. Nasjoner
her har sett fram til med stor spennelse
Det gir plass til Freden ikke skal skille
vra krigene har samlet. Der så vi mot
Roosevelts som en mann som kunne forene
og bringe inn den nye aliancen. Den store
president er dødi. Men hans gjerning la
ver og vil være frukt i den tid som
liggen foran oss om tiden der vi har
at den kristne moral skal bli nævreste
lov også i internasjonal politikk.
Vi har ikke fått seg en verdensfull
av gjennomgangen av Roosevelt.

JON SANDNES over 18 år har Frank
lin D. Roosevelt fyrt mill av fortvile-
lse og engasjerte mennesker ned i vitt han
lyttsvile og nytte mot filialistene fikk
Han ble valgt i 1932 til De forente Stateres
president i 1933, på en rekke da arbeids-
loshetskonkurranser, på et stort saksjoner
sult og svært fortvilelse preget det
riket. I landet i verden. Han forkjarte
amerikanerne at de ikke hadde annet å
frykte enn frykten selv. Han satte De
forente Staters produksjonssapparat og
riket inn i kampen mot jonsapparat og
forsvaret. Fattigdom. Han brøt med
amerikanske tradisjoner. Hans
politiske bygning ikke på teorier men
sprang ut av en dygtig personlig monne-
skelighet med følelse og vilje til å finne
en vei til en bedre livsverdi og sik-
rere for de store masser av det ameri-
kanske folk. Han var en mann uten bit-
het, og med sin ukuelige optimisme
var han en tro som av den nye verden.
Han tok vanskene tilbakeoslag og tilbake
med nederlag med ro. Han ga seg opp.
Var en vel styrket prøvde han en annen
Han kjente spørretidens regjeringsplaner
og han behersket amerikansk politikk, som en virtuos. I
sine ciendomslige radiotaler. En
prat ved personlig naddet den leyne
mann og ga ham den morsomme oppmunt-
ring han ønskede. Han ble gjenvant 4
gratass bitter motstand, skjønt det
var en usikrhet i De forente Stater
som ikke president kunne sitte mer
annet enn å tåle. Det var også oppsto
Roosevelts hårde motsegg i De forente
Stater - velgjorne unntatt den
samme krisen som brakte Roosevelt til
makten i De forente Stater, brakte
Hitler til makten i Tyskland. Det sier
noe om forskjellen mellom de to folk.
I løpet av 30-årene kastet nazismen
sin slagskygge av maktsgjot og hapless
het over Europa. Roosevelt avskydde
nazismen, og han først at tyskerveldet
Europa ikke var fare for Amerika. I
1939 sa han fra med røde ord, som i en
verden av misenhet og svartsyn ga nytt
håp og tro. Åpent og fruktloft til innse
Roosevelts nazismen og alt dets vesen.
Hans stemme, rølig og myndig, skar gjennom
den forpostete luft i den gamle
verden. Han gikk foran sitt folk. Ameri-
kanerne likte ikke Hitler, men iso-
lasjonistene og rykt for krig grep om
seg. De forente Stater og da krigen
nærmet seg ble det et stort trosslovgivning
gen skjerpet, men mot Roosevelt ikke
slike. Men han ville ikke gå fortere. Fra
fram om Pearl Harbour gikk han inn for a
gi det klart at Amerika var direkte
truet. De forente Staters nøytralitet eksisterer
til slutt nesten bare i navnet. Amerika var kommet med i kriga.
Roosevelts igjen foran den offent-
lige meningen og forberedte landet på
den rolle det skulle spille i den kom-
mende krig. I det innværnsgjale sam-
arbeidet brakte Roosevelt seg sammen
egenskapen som amerikansk politikk.
Han hadde de viktigste mål rekkert
for seg og han gikk i spissen for for-
initiativet. Hans malobevisste forber-
edelser, hans optimisme, hans evne til
a finne nye vcher når samle til støtte
hans vilje til aldri å gi opp, sitter
hos mon alltid gjennom det mulige i en
hver situasjon ville ha vært av uvr-
dorlig betydning for verden i den tid
som kommer. Men en stor statsmann har
som oppgave å si seg selv overflødt
og svig. Hans verk blir fort videre.
Det amerikanske bitter strid
statene om Roosevelts innenrikspolitikk
selv om Amerika aldri vil gå tilbake

til 1931. Men Roosevelt baserte ikke så
det demokratiske parti. Det store flertallet
amerikanere er forberedt på at De
forente Stater må sørge sin rolle i
internasjonal politikk og også de
svarlige ledere for det republikanske
partiet har godtatt de store linjer i
Wilson sin utenrikspolitikk. I 20. århundret
republikanere, Vendeborg og Statens
under Roosevelt ledelse har De for-
icator fattet en utenrikspolitikk. Det
ikke lønner Roosevelt sutenrikspolitikk
men De forente Staters utenrikspolitikk
Det er ikke grunn til å tro at den vil
blive opprettet partinettverk eller
vike opp de noveltiner som er stukket
ut. De ledende menn i begge partier er
klar over dat stort ansever Roosevelt
hod har fått på av dem som tilslig
sto og gikk Roosevelt sutenrikspolitikk, og
han har erkjert at han vil fortsette
Trumanns personlighet står ikke i
veien for et godt samarbeid mellom de
forskjellige grupper. På Demokratenes
mete er han godtatt avtale med
foreningstilhengerne (New Deal-folket)
og deres motstandere. Han har vært med-
lem av senatet siden 1930 og er respek-
tert og vellikt der. Her om noen unnon-
kan han sikre det nære samarbeid mellom
regjering og senat som er nødvendig i
amerikansk utenrikspolitikk. Han nyter
også respekt blandt republikanerne. Han
har vært en trofast tilhenger av Roose-
velt den tid han har vært representant.
Men han er også en selvstendig politiker.
Som formann i senatets komité for
granskning av kriegsproduksjonen har han
fram en rapport som ga uttrykk for
sterk kritikk men var helt fri for sen-
sionspros. Han har batt liten anledi-
ning til å sette seg inn i utenrikspol-
itiske spørsmål. Det er rimelig han
alle fall foreløpig vil bruke Roosevelt
modermodell og den økende diplomatiske
utenrikspolitistet Roosevelt til stor ut-
styrking personlig radgivere og utsen-
dinger uten politisk radstus. Den ameri-
kanske konstitusjonspolitikken har ikke
fri hender til å spørsmål, men han
regne med at Truman sommer selv til be-
stemme sammensettningen av den ledende
stab i administrasjonen. Truman
ste handling var lørdag formiddag
en henstilling til Stalin om at Molotov
møtte møte i San Francisco. Samme
svarte Stalin at Molotov ville møte
Dette viser at sovjetiske
forente Stater som var til stede i Roos-
evelts tid. Den amerikanske regjering
har sett meget inn på den franskos-
franser, og det amerikanske folk ser
fram til den mod store forventninger
stalin svarble derfor hilst med stor
glede i statene. Det styrker konferan-
sons autoritet at Molotov og Stalinius
vil delta sammen med Eden og andre uten-
rikspolitikere og det gir tillit til at
alle ønsker vil bli reddet den siste tid
Don viktigste ansetstenen av verden
har vært det polske spørsmål og det
hersker stor uklarhet om forhandlinger
i Moskva mellom den russiske regjering
og representantene for de polske hjemme
styrker som tidligere arbeidet sammen
med regjeringen i London. Det er nød-
vendig å finne en løsning snarest.
CHURCHILL har erkjert at den reddegjø-
ring han skulle gitt underhuset torsdag
for den militære stilling og særlig den
polske situasjonen bringt utsett og over-
tote endringer i bildet. Russlands gjenn-
atte anmodninger om at den provisoriske
polske regjering (publinkonfer-
ma blitt representert i San Francisco så
samt det ikke lykkes å få dannet noen
samlingsregjering i tide, er blitt
urustig mottatt både i Washington og
London, men har onna ikke fått noe til-
svar. FORLENGELSEN AV LANE-OG LEIE-
LOVEN EN undertegnet av Truman, som
har erkjert den vil stå ved makt til
Tyskland og Japan er slatt. Lane-og
Leie-loven som har tatt 15% av De for-
mesters staters krigsbudsjett - i alt 36
milliarder doll. Det drovet gjennom
av Roosevelt for alt for Amerika ble
med i kriga å gi de allierte den nød-
vendige støtten på trass av Cash-and-
Carry-loven innskrenkninger.